

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23
31-24.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za ogla-
se iz Kr. Italije in inozemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ul. 6. Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča
se posebej in velja mesečno L. 3.—
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Tenace resistenza sul fronte siculo

**Aerossiluranti italiani colpivano un piroscafo di medio
tonnellaggio ed una petroliera di oltre 10.000 tonn. —
27 velivoli nemici di vario tipo abbattuti o distrutti**

Comando supremo. Bollettino N. 1177:

Sulle nuove posizioni del fronte siciliano
le truppe italo-germaniche resistono tena-
cemente sostenendo l'urto nemico.

In combattimenti nel cielo della battag-
lia, contro un gruppo avversario numerica-
mente superiore, i nostri cacciatori abbatte-
vano sei »Spittfiree«, altri cinque velivoli ve-
nivano distrutti dalla caccia germanica.
Formazioni di aerossiluranti italiani colpi-
vano nel golfo di Palermo un piroscafo di
medio tonnellaggio ed al largo di Biserta
una petroliera di oltre 10.000 tonn. che, cen-
trata, esplodeva.

Aerei avversari hanno sganciato questa
notte bombe su Milano determinando il crol-
lo di numerosi fabbricati e molti incendi.

Žilav odpor na sicilski fronti

**Italijanska torpedna letala so zadelala parnik srednje tonaže
in nad 10.000 tonsko petrolejsko ladjo — 27 sovražnih letal
raznih vrst sestreljenih ali uničenih**

Vrhovno poveljništvo. Vojno poročilo
št. 1177:

Na novih postojankah siciliske fronte se
italijansko-nemške čete žilavo upirajo in
vzdržujejo sovražni sunki.

V letalskih borbah nad bojiščem so naši
lovci proti številno močnejši sovražni skupi-
ni sestrelili 6 »Spittfiree«, medtem ko je
nadaljnjih 5 letal uničilo nemško lovsko le-
talstvo. Oddelek italijanskih torpednih letal
so zadel v Palermem zalivu parnik sred-
nje tonaže in na morju pred Bizerto nad 10
tisoč tonsko petrolejsko ladjo, ki je po za-
detku zletela v zrak.

Sovražna letala so preteklo noč metala
bombe na Milano, pri čemer so bila poru-
šena številna poslopja in povzročeni mnogi
požari. Tri bombnike so sestrelile protile-
talske baterije, enega pa nočni lovci.

Pri odmetavanju zažigalnih bomb na kra-
je v pokrajini Catanzaro je sovražnik izgu-
bil eno letalo. Dve naši letali se z operacij
zadnjih dveh dni nista vrnila na oporišče.

Pretekli teden so naše pomorske enote
in motorni splavi v Mesinski ožini uničili
11 letal različnih tipov.

General Ambrosio

Torpedno letalo, ki je potopilo petrolej-
sko ladjo, o kateri je govora v današnjem
uračnem poročilu, je bilo pod vodstvom ka-
pitana Faggioni Carla iz Carrare in poroč-
nika Ruggeri Leopolda iz Schia (Vicenza).

Pretiravanja Anglosasov o ladijski tonaži

**Pri izkrcavanju na Siciliji je bilo najmanj 40 % sovraž-
nega brodomlja potopljenega ali poškodovanega**

Berlin, 13. avg. Kontreadmiral Brüning-
haus razpravlja v nekem svojem najnovejšem
članku o sovražnih lažeh glede upo-
rabilnega brodomlja pri izkrcanju na Sicil-
iji in blude med drugimi: Veliko preseneče-
nje je privedla anglosaška objava o količini
tonaže, ki naj bi jo bili uporabili Angležji
in Američani pri izkrcanju na Sicilji, kajti
mnogi so se tudi v Nemčiji vpraševali, kje
naj bi bili naši sovražniki vzeli toliko pre-
voznih ladij, če pa so izgubili med tem raz-
redi potopitev nad 52 milijonov in pol br.
reg. ton ladjevja.

Tu je treba pripomniti, da se je na osno-
vi britanskih objav in poročil pojavila po-
vsem napačna predstava o kakovosti in
številu trgovskih ladij, ki so bile uporab-
ljene pri izkrcanju. Angležji so objavili, da
je bilo uporabljenih najmanj 2000 ladij v
ta namen. Ta vsaka številka, ki je ne-
dvomno pretirana, naj bi napravila vtis
predvsem v Moskvi. V tej številki naa bi
bile vse ednice za izkrcanje in njegovo za-
ščito, vstevši tudi najmanjše ladje.

2000 ladij srednje tonaže, kakor na pri-
mer ameriških parnikov tipa »Liberty«
po približno 6700 br. reg. ton, bi namreč
dalo skupaj 13,2 milijard br. reg. ton, kar
je neprimerno več kakor je bila celokupna
ameriška tonaža ob začetku vojne, ki je
dosedaj 9,3 milijona br. reg. ton. Čeprav bi
vzeli v račun polovico objavljenih 2000 la-
dij, bi to vrglo še vedno 6,7 milijona br.
reg. ton ladjevja, ki ga naši nasprotniki
niti od daleč niso v stanju dati na razpo-
lago za takšno podjetje, čeprav je bil za to
priliko akoro popolnoma ustavljen ves pro-
met brodomlja v smeri proti Južni Ameriki
in je bil med tem precej omejen tudi po
morski promet med Zedinjenimi državami
in Veliko Britanijo.

Seveda bi bilo zelo težko dati točne po-
datke o raznih uporabljenih prevoznih
sredstvih. Moderni zbori čet, zlasti meha-
niziranih, potrebujejo danes precej večjo
tonažo kakor nekoč, ako naj se prepeljejo
preko morja. Kakor je znano, so naši so-
vražniki zgradili celo posebne boine za pre-
voz tankov.

Ako cenimo celotno uporabljeno tonažo
pri izkrcanju na Sicilijo na milijon ton in
upoštevamo pri tem tako trgovske ladje
kakor pomožne križarke in izkrcevalne
ladje, smo precej blizu stvarnosti. In ker
je precejšnja razlika v tonaži za prevoz iz-
krcavalnih čet preko oceana ali z bližnjih
operacijskih oporišč, se računu pridružuje
nadaljnji čimtelj negotovosti.

Angležji in Američani razpolagajo sedaj
v severni Afriki z operativnim oporiščem,

Tre bombardieri sono stati abbattuti dalle
batterie della difesa ed uno dalla caccia
notturna.

In azioni di spezzonamento, effettuato su
località della provincia di Catanzaro, il ne-
mico perdeva un apparecchio. Due nostri
aerei non sono rientrati alla base dalle ope-
razioni degli ultimi due giorni.

Nella scorsa settimana nostre unità na-
vali e motorizzate, operanti nello stretto
di Messina, distruggevano 11 aeroplani di
vario tipo.

Generale Ambrosio

L'aerossilurante che ha colato a picco la
petroliera di cui al bollettino odierno era
pilottato dal capitano Faggioni Carlo da
Carrara e dal tenente Ruggeri Leopoldo da
Schio (Vicenza).

Kralj in Cesar med prebival-
stvom bombardiranih krajev

Rim, 14. avg. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je
takoj po večeršnjem letalskem napadu ob-
iskal prizadete kraje.

Hraber odpor osnih čet na Siciliji

Berlin, 14. avg. s. V prikazu vojaškega
položaja na Siciliji piše mednarodna ob-
veščevalna agencija, da so italijansko-
nemške čete tudi večeraj nudile srdit
odpor vsem sovražnim poizkusom za prodor
obrambnih črt in razbitje branilcev v več
skupin, ki bi bile nato obkoljene in uni-
čene. Podjetje na Siciliji se je izkazalo za
Angleže in Američane nad vse težavno,
kajti sedaj je ugotovljeno, da so plačali
zanj velike izgube. Izjalovljeni poizkus iz-
krcanja ob severni obali, kakor tudi izja-
lovljeni obkoljevalni manevri Montgome-
ryja južnovzhodno od Etne so očitno na-
gnili generala Eisenhowera, da je razdelil
razpoložljive sile v tri skupine z name-
nom, da bi enako močno pritiskal na boke
in na središče italijansko-nemške razvr-
stitve. Ta načrt kažejo velika kretanja čet
sovražnika v dolinah gorovja Nebrodi in
v masivu Etne.

Japonsko čiščenje na Kitajskem

Nanking, 13. avg. s. Tedensko poročilo ti-
skovnega urada japonskega ekspedicijskega
zboru na Kitajskem pravi, da japonske čete iz-
trebljajo ostanke sovražnika blizu jezera Vej-
šan ob meji Kangsua. Japonske edince so za-
ustavile pohod 111. in 114. sovražne divizije
pod poveljstvom generala Kuhsuja. Z nenad-
nim napadom so popolnoma preprečile sovražni
poizkus vdora v zapadni Šantung. Poveljnik
111. sovražne divizije, polkovnik Liuhanjing
je bil ujet, Japonci so se polastili velikih ko-
ličin vojnih potrebščin. Nad tisoč sovražnih
vojakov je bilo med 27. in 30. julijem ubitih
ali zajetih. Dne 10. avgusta so japonske edin-
ce nenadoma napadle sovražne objekte zapad-
no od Fekinga in jim naslednji dan odrezale
pot za umik. Železni obroč se sedaj postopno
zobje okrog sovražnika, istočasno pa se raz-
vijata uničevalna bitka ter temeljit pohod za
preprečenje sovražnih načrtov, po katerih bi
sovražnik rad ustvaril oporišča za komunisti-
čno delovanje.

Z nekega japonskega oporišča na fronti
Mengčanga, 15. avg. s. Japonske edince
na področju Mengčanga naglo čistijo ozem-
lje, kjer so še ostale komunistične sile.
Zajete so bile velike količine orožja in
streliva.

Kanton, 15. avg. s. Poročajo, da so ja-
panske čete pognale v beg oddeleke čun-
ginske vojske, zadnje ostanke 150. kitaj-
ske divizije. Zajete so bile velike količine
orožja in streliva.

Munda še vedno v japonski
porosti

Tokio, 14. avg. s. Na poblaščenem mestu
demantrirajo vest, ki jo je razširila sovra-
žna propaganda in po kateri naj bi bile ja-
panske postojanke v Mundi padle v roke
Američanom. Poudarjajo, da japonska po-
sadka navzlic letalski premoči sovražnika
še nadalje odbija ameriške napade.

Rim bo prizlašen za odprto
mesto

Rim, 14. avg. s. Agencija Stefani poroča:
Italijanska vlada je že dne 31. julija t. l. s
posredovanjem Sv. stolice objavila svojo od-
ločitev, da bo Rim proglašila za odprto me-
sto, in je od tedaj pričakovala obvestila o
okolščinah, v katerih bi ta proglasev mogla
biti sprejeta. Ker se letalski napadi na kato-
liško središče Rim nadaljujejo, se je italijan-
ska vlada odločila, da bo brez nadaljnjega
čakanja na formalno objavo, po kateri bi se
Rim proglašil za odprto mesto, nadaljevala
vse zadevne ukrepe po običajih mednarod-
nega prava.

Serija, 14. avg. s. Bolgarski tisk objavlja
z velikimi naslovi in na prvih straneh
prve vesti o drugem bombardiranju Rima.
Nekateri listi prinašajo tudi slike zadetih
cerkva in pripominjajo, da kljub prizade-
vanju Sv. očet Angležji in Američani na-
daljujejo svojo okrutno početje, da bi spre-
menili v prah in pepel italijanska mesta
in tudi najsvetejša mesta krščanskega
sveta. List »Zora« naglašja, da se angelska
vlada skrbno ogiba letalskih napadov na
Rim ter prepušča to delo izključno samo
ameriškim letalcem.

Madrid, 14. avg. s. Nova teroristična
bombardiranja Rima, Milana in Turina so
zbudila globok vtis v španski javnosti. Li-
sti poročajo o bombardiranju pod velikimi
naslovi in podčrtavajo besenje anglosko-
ameriških letalcev proti civilnim objektom
verskih in kulturnih ustanov ter naglašajo
žalost papežev ob novem razdejnanju v Ri-
mu. »Alcassar« piše v dopisu iz Rima, da
hočejo sovražniki z obnovo terorja pri-
tisniti na Italijo, da bi sprejela brezpopojno
predajo, toda italijanski narod odgovarja
na to anglosko-ameriško taktiko, ki dosega
nasprotni učinek, kakor je bil namera-
van, s hrabrostjo in disciplino.

Manila, 15. avg. s. Vest o drugem letal-
skem napadu na Rim je povzročila velik
vtis v katoliških krogih na Filipinih. Ti
krogi, ki so bili še pod mučnim vtisom
prvega bombardiranja, so osupnili ob vesti
o drugem bombardiranju Rima.

Polietne počitnice v Vatikanu

Vatikansko mesto, 14. avg. s. V Vatikanu
so se začele polietne počitnice, ki se bodo
končale sredi oktobra. Sv. oče tudi etos ne
bo zapustil Vatikana. V delu vile v Castel
Gandolfu, kjer je polietno bivališče papeža,
bodo letos v gostih nekatere skupine redov-
nih sester, katerih samostani so bili razdejani
pri letalskih napadih in ni več mogoče bivati
v njih.

Militarizacija osebja pri
avtomobilskih transportih

Rim, 14. avg. s. V izvajanju ministrske-
ga odloka z dne 30. julija t. l., s katerim
je bila odredena militarizacija vseh usluž-
bencev državnih železnic in pomožnih
služb, je bilo zdaj podrejeno ukrepom mi-
litarizacije tudi vse osebje, ki je dodelje-
no v službo italijanskega konzorcija za av-
tomobilske transporte.

Poškodovan angleški rušilec

Tanger, 14. avg. s. Kakor poročajo iz Gib-
raltarja, je večeraj prispel v tamkajšnjo trd-
njava angleški torpedni rušilec s hudimi po-
škodbami na krmi.

mora biti prej predložena v odobritev Roo-
seveltu in Churchilllu. Morali so pač biti
precej resni razlogi, ki so Roosevelta in
Churchilla dovedli do tega, da sta tako od-
ločno zaprla usta svojim sodelavcem. (Le
Ultimo Notizie.)

Srditi boji južnozpadno od Bjelgoroda

**Izjalovljeni sovjetski napadi zapadno od Orla in južno-
zapadno od Vjazme**

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 14. avg.
Vrhovno poveljništvo nemške vojske je ob-
javilo danes naslednje poročilo:

Iz južnega odseka vzhodne fronte poro-
čajo samo o krajevnih bojih.

Borbe na področju južnozpadno od Bjel-
goroda se nadaljujejo z nezmanjšano silo-
vitostjo. Povsod, kjer so sovjetske čete na-
padle, so bile krvavo zavrjene. Na posa-
meznih mestih so naše čete prešle v proti-
napade in razbile prodirajoče napadalne
oddelke sovražnika, podprte z močnimi le-
talskimi oddelki.

Na bojem področju zapadno od Orla in
na fronti južno in južnozpadno od Vjaz-
me so se tudi večeraj izjalovili številni so-
vjetski sunki v hudih bojih in z visokini iz-
gubami sovražnika.

Tudi južno od Ladoškega jezera so bili
brezuspješni vsi večerajšnji napadi boljšev-
ikov. Sovjetska vojska je izgubila večeraj 86
letal in 179 oklopnih voz, izmed teh 117 sa-
mo v območju enega severnozpadno od
Jarčeva delujočega armadnega zboru.

Na Siciliji je utrpel sovražnik pri močnih
sunkih v severnem odseku fronte občutne
izgube.

Nemški lovci na podmornice je potopil
na Sredozemskem morju sovražno podmor-
nico.

Nad severnim državnim ozemljem so bila
v pretekli noči samo posamezna vznemirje-
valna letala sovražnika.

Ogorčeni boji

Berlin, 14. avg. s. O sedanjih operacijah
v odseku Bjelgoroda poroča mednarodna
obveščevalna agencija, da se premikala
bitka na tej važni točki vzhodne fronte
nadaljuje z nespremenjeno srditostjo. Tudi
večeraj je sovjetsko poveljništvo osredoto-
čilo svoja oklopna sredstva na tesnem
prostoru, da bi za vsako ceno prebilo nem-
ške črte. Potem, ko jim je uspelo izvajati
pritisek na razvrstitev nemške fronte, so
bili sovražniki postopno odbiti s protina-
padmi skupine branilcev tankov. Ponovni
boljševiški poskusi za ponovno osvojitve
izgubljenih postojank z uporabo rezerv, so
se popolnoma izjalovili po hudih borbah,
v katerih je sovražnik imel najhujše izgu-
be. Tudi južnozpadno od Bjelgoroda je
bilo z osredotočenim napadom nemških
tankov osvojeno znatno ozemlje in je bila
uničena skupina sovjetskih sil. Za pred-
stavo srditosti in obsega bitka v vsem od-
seku Bjelgoroda zadošča podetek, da je bi-
lo izmed 282 tankov, ki so jih boljševiki
večeraj izgubili na vsej vzhodni fronti, uni-
čenih 157 na tem operacijskem področju.

V zadnjih 48 urah sta dva nemška arma-
dna zboru uničila 289 sovražnih oklopnih
voz. Glede človeških izgub, ki so jih boljš-
eviki utrpeli v odseku Bjelgoroda, ugotavlja
mednarodna obveščevalna agencija, da
je sovražnik v enem mesecu izgubil 800
do 900 tisoč mož. To je izguba, ki nikakor
ne opravičuje zavzetja ozemlja, katerega
se je sovražnik polastil. Opazilo se je zlasti
v zadnjih tednih, da morajo sovjetska po-
veljstva uvrščati v zdesetkovane divizije
rekrute raznih letnikov, ki so površno iz-
vežbani, in da so bili poslani v borbo tudi
taki, ki so imeli poškodovane oklepe. Do-
čim so bile v odseku kubanskega pred-
mostja, v odseku Miusa in srednjega Don-
ca večeraj samo borbe krajevnega značaja,
se je boj razvelj zopet po nekaj dneh od-
mora severnozpadno od Orla. Tudi tu je
skušal sovražnik z ogromnimi skupinami
tankov prebiti nemške črte, pa je bil do-
končno odbit s hudimi izgubami. Živahne
borbe so se razvile tudi v odseku od Ki-
rova do Jarčeva. Med temi borbami sta
bili dve brigadi sovjetskih tankov, ki sta
prodrli v sprednje postojanke branilcev,
odbiti s protinapadom. Južno od Ladoške-
ga jezera so sovjetske čete obnovile napa-
de proti nemški razvrstitvi, ki se širi
vzhodno in severno od Petrograda, ob pod-
pori topništva in skupin bojnih letal. Vsi
sovražni napadi so bili odbiti s protinapa-
di in v borbah z bajoneti.

Odbit napad na nemški
konvoj

Berlin, 14. avg. s. Kakor objavljala me-
narodna obveščevalna agencija, so skušali
večeraj zjutraj sovjetski bombniki napasti
nemški konvoj na Črnem morju. Proti so-
vražnim letalskim oddelkom se je takoj
začel hud ogenj protiletalskih baterij, ob-
enem pa so se dvignili nemški lovci, ki so
prestregli sovražna letala in jih prisilili,
da so se dvignila v velike višine. Ko so se
sovjetski letalci odločili, da bodo odvrgli
tovor bomb, vseh komaj 25, iz največje
višine, bombe niso zadele nobene nemške
enote.

S finskega bojišča

Helsinki, 14. avg. s. Vojno poročilo javl-
ja: V Aunuški ožini so bili odbiti manjši
sovražni oddelki, ki so prodirali na dveh
točkah proti našim črtam. Na področju
Ruukarvija je bil odbit napad, ki so ga
izvedle slabotne sovražne sile. Z ostalih
front ni poročati nič pomembnega.

Letalski napad na mesto
Bonn

Berlin, 14. avg. s. Kakor poroča me-
narodna obveščevalna agencija so nemški
lovci za dolge polete, ki čuvajo pomorski
promet na Atlantiku, sestrelili večeraj po-
poldne približno 400 km severno od rta Fi-

nistera sovražno letalo tipa »Wellington«.
Nad istim morskim področjem so nemška
letala zrušila dve uri nato en hidroplan
tipa »Sunderland«. Obe sovražni letali sta
se v nekaj sekundah pogreznila v morje,
nemška skupina pa se je brez poškodb vr-
nila na oporišče.

Letalski spopad nad morjem

Berlin, 14. avg. s. Glede sovražnega na-
pada v jutru dne 12. avgusta na mesto
Bonn ugotavlja nemška poluradna agen-
cija, da so sovražniki odvrgli sistematsko
svoje tovore bomb na središče mesta. Na-
men, zadeti stanovanjske okraje, je očiten,
če se upošteva, da v bližini krajev, ka-
mor so bile odvrgne bombe, ni bilo voja-
ških objektov. Razen številnih rušilnih
bomb so sovražniki odvrgli tudi zažigalne
bombe, ki so skoraj popolnoma uničile
zavetišče sv. Ivana, neko veliko bolnišni-
co, vseučiliško knjižnico in dve šoli.

Težavno sporazume- vanje med Anglosasi in boljševiki

Lizbona, 15. avg. s. Po vesteh iz Quebe-
ca je glavni namen posvetov med Chur-
chillom in Rooseveltom prilagoditi an-
gloško-ameriško strategijo ruski strategiji.
Upoštevale se bodo tudi sovjetske zahte-
ve po drugi fronti. Čeprav se Stalin ne
udeležuje konference, se zdi, da je glavna
skrb Angležev in Američanov odstraniti
nasprotstva s Sovjetsko zvezo.

Lizbona, 14. avg. s. Izredno živahno se
nadaljuje polemika o neslogi med zavez-
niki, ki je začela, kakor se zdi, v zelo
akutno fazo. Razni listi z listom »New
York Times«, ki je predvečerajšnjim obja-
vil alarmanten članek o nesoglasjih med
Anglosasi in Rusi, pripisujejo, da je položaj
resen in da ga je treba nujno rešiti. An-
glosasi se boje, da ne bi zagonečno zadr-
žale Sovjetske zveze postalo nevarno na-
črtom za bodočo ureditev sveta ali načr-
tom glede varnosti in politično-gospodar-
ske prevlade Anglosasov.

Angleško razočaranje
nad sovjetsko politiko

Stockholm, 14. avg. s. Sovjetsko obve-
stilo, s katerim je demantirana kakršna-
koli ruska udeležba na sestanku v Que-
becu, je zbudilo v Londonu največje ogor-
čenje predvsem zaradi tega, ker angleška
in ameriška vlada nista že v naprej dali
primernih izjav, da bi bili preprečili vsak
nesporazum glede tega sestanka. Kakor
smatrajo, je bila moskovska izjava zelo
neprimeren korak, ker je še bolj potrdila
že splošno razširjeni vtis, da so bili boljš-
eviki namenoma izključeni iz teh anglo-
ameriških razprav. Pri tem poudarjajo, da
je imej Stalin pri sebi trajno vabilo za
take sestanke med anglosaskimi zavezni-
ki že od tedaj, ko je bil Churchill na ob-
isku v Moskvi, in da ni bilo odvisno od
volje njegovih zapadnih zaveznikov, če se
tega vabila ni hotel poslužiti. Zaradi vsega
tega angleški tisk se bolj poudarja po-
trebo, da bi se vse tri stranke vendarle se-
stale in tako razpršile vsa ugibanja o me-
dsebojnih sporazumih, ter se obenem spra-
šuje tudi, kdaj bi lahko prišlo do takega
sestanka.

Ameriške obljube
brez stvarne podlage

Lizbona, 14. avg. s. Angleški list »Daily
News« smeji obljube washingtonske propa-
gande glede pomoči evropskim narodom in
piše, da Zedinjene države ne nameravajo pre-
vezati obveznosti za te obljube in tudi nečejo
biti tak dobrotnik, kakršen se Washington
tako rad kaže svetu. Po mnenju lista gre za
mečlene obljube, ki jih severnoameriški na-
rod ne odobrava, kakor ne odobrava tajnih
obveznosti, ki jih Roosevelt sprejema v ime-
nu Zedinjenih držav po čisto propagandnem
računu in z namero, da besede ne bo držal.

Argentinski protest
v Washingtonu

Buenos Aires, 14. avg. s. Iz Washingtona
poročajo, da je argentinski veleposlanik
Espil pri državnem podtajniku zunanjega
ministrstva Sumnerju Wellesu protestiral
zaradi sovražnega zadržanja nekaterih gla-
sil ameriškega tiska do Argentine. Opozoril
je predvsem na zadržanje lista »Wa-
shington Post«, ki je izmenoval zunanjo po-
litiko Argentine zavito hinavščino. Velep-
slanik je dodal, da je politika Argentine
zelo jasna in ustreza namenom, da se ohrani
država v dostojnem mednarodnem po-
ložaju kakor vedno doslej.

Nesoglasja v ameriški
republikanski stranki

Buenos Aires, 14. avg. s. Vodstvo Republi-
kanske stranke v Ameriki je določilo Chicago
za sestanek državnih delegatov, ki bo izvolil
kandidata za predsednika. Ta sklep tolmajoči
tako, da je naperjen proti Wilkieju, ki si zelo
prizadeva, da bi bil sestanek v Clevelandu.
Kajti izbira Chicaga, domnevnega središča
starega izolacionizma, bi vplivala na delo de-
legatov. Poročajo, da v stranki zmagače tako
imenovana nacionalistična skupina ki se naj-
bolj srdito bori proti Rooseveltovi politiki.

Zagonetna smrt Jurija Vege

V članku o Juriju Vegi, objavljenem pred tednom je bilo na koncu omenjeno, da je Vega postal žrtev zavratnega zločina. To pa je samo ena verzija. Smrt Jurija Vege je bila dolgo uganka. Pojavile so se različne domneve in dognanja, ki jih je pred deseti leti strnjeno objavil obzornik »Življenje in svete«. Evo, kaj vemo danes o smrti Jurija Vege:

17. septembra 1902 je Vega renadonja izginila in vse iskanje je bilo brezuspešno. Devet dni pozneje so ga našli mrtvega v Donavi pri Nussdorfu v dunajski okolici. Njegovo truplo je bilo privezano s tanko vrvice k nekemu kolu. Način smrti je ostal do danes nepojasnen. Ugibalo in govorilo se je marsikaj:

Iz teh govorice so se sčasoma izluščile tri verzije.

Po eni je vzrok Vegove smrti zavist nekih visokih gospodov, ki so ga sovražili zaradi njegovih izrednih sposobnosti, še bolj pa zaradi njegovega povišanja v barona. Ko se je Vega nekega dne pripravljala na odhod in je moral se nakupiti nekaj konj, se je odpravil v ta namen z nekim gospodom, katerega je imel za prijatelja, v dunajsko okolico. Ta gospod pa je bil v zvezi ali v službi Vegovih sovražnikov. Na samotnem kraju je napadel Vega in ga zavratno umoril, truplo pa vrge v Donavo. To vest je prinesel v Vegovo rojstno vas tudi njegov nekak, ki je takoj po njegovi smrti pohitel na Dunaj, da poizve o zablodenem koncu svojega ujca.

Govorice o zločinu na Donavi

Po drugi verziji je postal Vega žrtev nekega mlinarja v Nussdorfu. Mlinar je imel izredno lepega konja, katerega bi Vega strastno rad kupil, toda mlinar ga ni hotel prodati. Naposled pa je Vega ponudil mlinarju tako visoko vsoto, da je mlinar pristal na kupčijo. Ker pa se je Vega bal, da se mlinar ne bi premislil, mu je takoj izplačal vso kupnino, konja pa je dobil še isti večer. Vega se je ob določeni uri zglasil pri mlinarju in skupaj sta se odpravila proti hlevu. Pot v hlev je držala po hrvi preko vodnega toka, ki se je cepil od Donave in gonil mlinška kolesa. Ko sta bila na hrvi, je mlinar — bodisi, da ga je prebudo bolela izguba konja, ali pa da se je polakomnil konja in denarja — udaril Vega po tilniku, da se je zgrudil mrtve. Vzel mu je denar in dragocenosti, truplo pa je vrge v Donavo.

Širila se je tudi govorica, da je mlinar to storil iz maščevanja, češ da ga je Vega močno oškodoval, ker je skušal vpeljati tudi v avstrijske dežele desetiške mere in uteži. Dasi je ta razlaga razumljiva iz razpoložljivega ljudstva proti novim merskim enotam, je vendar brez vsake podlage, kajti Vegov spis o desetiških merah, namenjen širšim slojem, je bil objavljen šele po njegovi smrti, nove mere pa so se uvedle v Avstriji šele veliko pozneje.

Mlinarjev zločin je baje prišel na dan devet let po Vegovi smrti. Tedaj se je pri njem nastanil neki topničarski častnik. Ko je nekega dne potreboval sestilo, mu ga je posodil mlinar. Sestilo je častnik zelo ugajalo in mlinar mu ga je podaril. Ko je častnik pokazal sestilo tovarišem, ga je eden izmed njih spoznal za lasti pokojnega Vege. Uvedli so preiskavo proti mlinarju in mlinar je baje skesan priznal zločin in končal na visilici.

Zadržanje dunajske policije

To verzijo o Vegovi smrti je nastanil L. 1855. tudi O. Terquen v časopisu »Nouvelles Annales de Mathematiques«. Od njega so jo kljub raznim neskladnostim prevzeli drugi Vegovi življenjepis.

Nobene listine ni, ki bi potrjevala prvo ali drugo verzijo, pač pa je L. 1905. Fran Vidic v dunajskih arhivih odkril dokument, ki utegne pojasniti Vegovo smrt. Gre namreč za poročilo dunajskega višjega policijskega ravnanstva o Vegovi smrti iz leta 1811. Iz sicer v zvezi z govoricami o mlinarjevem zločinu. Poročilo se je zaradi teh govorice obrnila na kriminalni senat in na poveljnike vseh treh artiljerijskih vojašnic na Dunaju. Odgovorili so ji, da so res slišali te govorice, da pa ne vedo ničesar o zadevi. Tudi nobena ovadba da ni bila vložena. Vegova družina pa je izjavila, da si je Vega nedvomno sam končal življenje. Na dan smrti je baje doma pustil denar in uro in se s solzami oči poslovil od otrok. Kot vzrok samomora se navaja duševna pobitost zaradi resnične ali izmišljene nenaklonjenosti topničarskega direktorja grofa Colloreda. Govorico o mlinarjevem zločinu so demantirale tudi nove »Blätter für den österreichischen Staat« od 9. marca 1811.

Dognanja o samomoru

Dasi ne moremo imeti policijskega poročila za najbolj zanesljivo dokazilo, moramo vendar pomisliti, da bi bila policija kvečjemu imela vstopk zatajiti prvo možnost, da je Vega postal žrtev višjih čast.

Po nižini ceni

lahko dobe naročniki »Dobre knjige« tudi vse doedane romane te zbirke, ki so se na zalogi. So to naslednji romani:

Arnaldo Fracastoro: NESTANOVITO SECRE. Življenjski roman slavnega skladatelja Vincenza Bellinija (342 str.). Na zalogi je le še vezana izdaja.

Jack London: JERRY Z OTOKOV. — Mlad pes doživlja burno in eksotično življenje na otočju Tihga oceana (262 str.).

H. P. Jakobson: BORBA Z BOGOVI. — Ljubzenska zgodba iz časov prvih znanih pojavov kulturnega življenja na evropskem področju pred 3000 leti (263 str.).

Louis Bromfield: PRISLO JE DEZEVEJE. — Veliki roman iz sodobne Indije. Roman je izšel v dveh knjigah (323+302 str.).

Alba de Céspedes: NAJAZ NI POTI. — Dramatični roman iz Italije današnjih dni (326 str.).

Pearl S. Buck: VZHOJ IN ZAPAD. — Rodbinski roman iz Kitajske na prelomu dveh dob.

Prvi trije zmanj »Dobre knjige« so še razprodani.

In tako je izumrl Vegov rod

Morda je ta žalostni konec njegovega sina tudi vzrok, da so starejši Vegovi biografi zanikali, da je bil Vega oženjen in da je imel otroke. V resnici pa je bil oženjen, dasi se imé njegove žene prav nikjer ne omenja. Ni izključeno, da je Bedenev v svojem znanem romanu o Vegi »Od pluga do krone« zadel pravo, ko pripisuje tej zakonski zvezi vso nenaklonjenost, ki je nanjo Vega naletel pri višjih krogih. Vega je imel nedvomno vsaj enega sina, že omenjenega Frana, ki se je rodil na Dunaju 12. februarja 1796 in je doživel vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu. Iz navedenega policijskega poročila izhaja, da je imel Vega več otrok. Po izpričanju potomcev njegove sestre Marije je imel dva sina, od katerih se je eden sam ustrlel, drugi pa še zelo mlad ponesrečil, tako da je s smrtjo njegovega sina Frana izumrl rod baronov Vega.

Kadar o Velikem Šmarnu sonce peče...

Ljubljana, 15. avgusta.

Veliki šmarni je slovenskemu kmetu znamenit praznik. Ze je pospravljen žito in klopotejo mlino, pridelka je dovolj pri hiši, zori sadje, rdečijo se v vinogradih grozdje portugalke in zlahtnine. Ob Velikem šmarnu ima torej kmet povoda dovolj, da se zahvali za blagoslov prirode, zato so naši ljudje že od nekdaj romali ob tem prazniku na razna božja pota, da so obenem s pobožnostjo uživali tudi krasoto svoje drage rodne zemlje.

Letošnji Veliki šmarni nam je ustregel, kolikor je le mogel. Rodil se je iz jutranje megle krasen, svež, sončen, prijetno tople poletni praznik. Toplota se je spet nekoliko stopnjevala. V soboto čez dan smo imeli 27,2°C, nedeljska jutranja temperatura pa je bila 15,2°C. Barometer se drži enakomerno na 762 mm.

Kajpada je Ljubljana hitela s pridom uživati sončni praznik. Ze dopoldne se je razbežala mladina v kopalšča ali kamorkoli v svežo prirodo. Vrtninarji so si dali opravka po svojih vrtovih in njivah, da ublažijo škodo po četrtkovem neurju. In čebelarji so opazovali svoje drobne ljubljence, kako kaj donosajo v panjove, ko je vendar toča zbila skoraj vso ajdo in so izgledi čebelarstva letine spet prav žalostni.

Ljubljanski zvonovi so oznanjali cerkvene slovesnosti. Mnogo ljudi se je zbralo k zlati maši g. dr. Gregorja Pečjaka pri Sv. Jakobu, prav tako so bila svečana opravila v drugih farnih cerkvah, popoldne pa je g. škof v stolnici blagoslovil ljubljansko mladino.

Zdaj se še za naprej lahko nadejamo lepega vremena. Seveda, če bo nebeški vremenar kaj upošteval slovenska kmečka pravila. Naš kmet namreč pravi: »Kakor se je vreme na gospojnico skazalo, štiri tedne bo naprej ostalo«. Predvsem pa je Velika gospojnica v vremenskem pogledu znamenita našemu gorniku. — Cela vrsta rekov nam govori o tem: Jasna Velika maša — sladko vince prinaša. Kadar Velikega šmarna sonce peče, takrat dobro vino v sod poteče. O Velikem šmarnu lepo — dosti grozja bo. Velike maše sonce dá — dosti vina sladkega... Torej dosti in sladkega... Morda zato, da bomo z njim praznovali god miru! Upajmo!

Ranjenec v ruskem ujetništvu

Zadnjič je bilo v ponedeljskem »Jutru« opisano, kako se je skupina slovenskih ranjencev vojni ujetnikov počutila v pričetku prve svetovne vojne v Rusiji. Pisec objavlja v naslednjem svoje nadaljnje spomine in doživljanje.

Mirno so nam potekali dnevi v Kijevu v našo vsestransko zadovoljnost. In že smo si predstavljali, kako bo lepo — kajti mir mora biti dosežen v kratkem času — ko se bomo spet lepo vozili proti beli Ljubljani. A temeljito smo se motili. Ranjenec je prihajalo od dne do dne več. In tako smo se morali »stari« umakniti »novim«. V Kijevu ozdravele so spet posebej oddelili, nas ostale pa so prepeljali bolj v notranjost Rusije, v lično mesto Kursk.

Nastanjeni smo bili v dekliški gimnaziji. Tu sem se srečal z rojakom Andrejem iz Vevč pri Ljubljani; bil je ranjen v zatilnik in glave sploh ni mogel obracati. Tudi tu je bilo »barantanje« naš glavni posel. Začeli so prihajati zopet novi ranjenci. Seveda so zdravilniki pospešili zdravljenje in tako so nas čez teden dni postanki v Kursku odpravili v naslednje večje mesto Voronež. Sedaj nismo bili več ranjenci, temveč »navadne« vojni ujetniki. V tem mestu je bilo namreč zbirališče ujetnikov in ko je bilo njih število zadostno za pojezd (vlak), so jih odpravljali daleč, daleč — v Sibirijo...

Oskrba je bila v Voronežu docela drugačna kakor v Kijevu in Kursku. Tu se je že začela beda vojnega ujetnika. Zagrajeni iz visokim plotom in zastraženi krog in krog od vojakov smo bili tu natlačeni, da je bilo groza. Dobili smo malo suhega čaja, a variti smo si ga morali sami. Ker je manjkalo drv, smo pobirali po dvorišču tudi najmanjšo suhljad. (Tu bi se mogla večina naših žensk naučiti, kaj se pravi štediti z drvmi!) V Voronežu so bili zastopani menda že vsi polki in vse narodnosti Avstrije. Jezno smo gledali drug drugega, vsak je bil vsakomur na poti. Z Andrejem sva molče skupno nabirala »drva« in varila čaj. Drugače je bilo z našim Jurijem. Nikdar ni bil slabe volje; povsod si ga videl in nikjer. Ker je obvladal poleg slovenskega še češko, ogrsko in celo hebrejsko, je seveda lahko občeval in »barantale« z vsemi ujetniki; največ opravka je imel seveda z Židi.

Tako so nam — v pričakovanju skorajnjega miru — žalostno potekali dnevi. Nekega jutra dobimo povelje: »Odevaj se!« Pospravili smo svoje reči in se uvrstili po štirje in štirje. Ko so nas po dolgem času prešli, so se odprla vrata ograje in bili smo spet na vodni površini ulici. Četudi nismo vedeli, kam gremo, smo bili vendar veseli, da smo zapustili zaplankano taborišče. Korakali smo skozi mesto in se ustavili na kolodvoru. Ugibali smo različno. Nekateri so mislili, da se peljemo nemara že domov. In ker sem imel dosti časa na razpolago, sem napisal svoji ženi in otrokom dopisnice z besedami: »Na skorajšnje svidenje!... Ko je bila oddelitev po vagonih končana in vlak že pripravljen, smo se stlačili v vzoove do skrajnosti. To je bilo življenje v vagonih! Uši na milijone — prve sem začutil v Voronežu — malo prostora, slab zrak — polasčal se me je obup.

Vozili smo se vso noč. Drugo jutro smo se ustavili na neznani postaji. Prva naša misel je bila: »Kje je kiptakot?« (V Rusiji imajo to hvaljevalno napravo, da stoji na vsaki postaji samovar, v obliki enega ali dveh velikih kotlov, kjer neprenehoma vre voda in vsak potnik si lahko privoščil gorkega čaja. Rusi ga imenujejo »kriptakot«, ker kripti pomeni po rusko vreti.) Vsak je hotel prvi imeti kropa. Stražniki so s težavo delali red. In večkrat sem si mislil, da še preobzirno ravnamo z nami, kajti ča je človek največja živina na svetu, se pokaže navadno ob

gan smo se torej vozili — nad mesec dni! Nepojmljive so Evropcu ruske razdalje!

Tu stojimo zdaj v Kurganu na ogromnem dvorišču, razporejeni v vrste in čamako razdelitve po narodnosti. In vsak se vprašuje s tesnobo v srcu, kakšna mu je namenjena nadaljnja usoda. C. T.

Še o obleki, ki naredi človeka

V živo je zadel razgovor o obleki, ki naredi človeka. Še in še prejemamo prispevke, da bomo pravični, naj objavimo še naslednji prispevek, ki nam ga je pod naslovom »Še o kiklicah in nemorali« poslala mlada gospa, podpisana kot »Grešnica s kratkim krilom in golimi nogami«.

Ljuba, preljuba morala in tvoje vnete zagovornice, zatisni si ušesa in zakrij si oči, da ne oglušiš in olespiš od pohujšanja: kajti še ena zagovornica kratkih kril in golih nog se oglasa.

Imam nad trideset let in sem omožena pa nimam nič daljših kril, kakor jih nosijo druge, in tudi nogavice iz nsem obula od zgodnje pomladi sem. (Gospod urednik, zardite vi namesto mene!) Mea culpa! Strašno sem res nemoralna, zdaj šele vidim to in sprevdim. Naj bo vrlem oznanjevalkam morale le to v tolažbo, da velikih vratnih izrezov in koruhovine ne nosim. In sploh ne vem, kje in kako je avtorica prvega članka »Obleka dela človeka« izbrskala to modno »novost«. Dosti hodim po našem belem mestu, toda doslej še nisem srečala niti ene takšne pohujšljive ženske, ki bi nosila poleti globok vtiati izrez in kožuhovino. Pred leti je res po mestu strašilo nekaj dam, ki so na eni rami zračile in sončile svoje srebrne lise. Toda to je bilo — pred leti! Zdaj se tiste srebrne lise najbrž že zdavnaj »zračijo« v zastavljalnici ali pa kdo ve kje — zamenjane za moko in mamo! Torej morala, bodi mirna, ob tem kamenčku si ne boš dosti spodkrala svojih dostojno onogavičenih nog!

Ostanejo pa še kratka krila in gole noge! Tukaj je pa res dosti grehov in še več grešne. Res kar je res. Moje obleke so vse kratke. Še celo tista najbolj svečana, moja edina večerna obleka je zdaj kratka: nosim jo, kadar grem na trg. Vse te obleke so stare najmanj štiri leta, in ker jih ni veliko, so precej obnošene, tako da jih moram vsako leto prenejati. Pri sosedih šivilji si izposodim modni žurnal, v katerem, mimogrede rečeno, do danes še nisem brala ali videla nič nedostojnega, pač na sem dobila neštete, koristnih napotkov, kako preneirati staro, skoraj nerabno obleko z majhnimi stroški in dodatki v spet uporabno. No, in tako so uboge moje obleke z rezanjem raztrganih in obledeh delov in preneiranjem kar avtomatično postajale iz leta v leto krajše in bolj nemoralne. In zdaj imam, nesrečnica, same kratke in nemoralne obleke in ni niti najmanjšega izgleda, da bi mi mogel mož s svojo uradni plačico v doglednem času kupiti novo, daljšo in skozinsko moralno obleko! Prav tako je z nogavicami. Ko je minil pomlad najhujši mraz, sem jih nehala nositi in zdaj imam gole noge v petek in svetek in si zelo želim, da bi jih mogla nositi vsaj še tri mesece, kar bi bilo v veliko olajšanje mojemu žepu. Da. tako je! »Ena od mnogih«, ki si prav zares ena od mnogih, stopi na plan in podaja si roke, saj vem, da imajo tudi ti kratko krilo in gole noge, kakor jih imajo vse mlade in najmlajše, starejše in še starejše »moralne pokvarjenke«, ki morajo po sili razmer nositi po desetkrat preneirane

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik šte. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino Ljubljansko naslednje cene na drobno (z vseto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2,30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2,20 lire; testenine iz enotne moke 9,30 lire za kg; enotna pšenica moka 2,70 lire; enotna koruzna moka 2,20 lire; riž navadni 2,70 lire; fižol 6 lire za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14,70 lire za liter; surovo maslo 28,40 lire za kg; slanina soljena 19 lire za kg; mast 17 lire za kg.
3. Kis, 4% vinski 6,35 lire za liter.
4. Mleko 2,50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15,90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7,55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8,25 lire za kg, v kockah 8,35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33,60 lire za stot, mehki roblanci (žamajski), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lire za stot; trda razžagana drva 40 lire za stot; enotno milo, ki vsebuje 23 do 27% kisline, 4,10 lire za kg.

Dotrpela je po težji bolezni naša ljubljena soproga, zlata mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

ALBINA ŠOS roj. LAZAR

soproga elektromonterja drž. železnice

dne 15. t. m., prevredna s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti bomo spremlili blago pokojnico v torek 17. avgusta ob 1,6. popoldne z žal, iz kapele sv. Andreja, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. avgusta 1943.

Žaljuči: KAROL, soprog; JELKA, BREDA, hčerki; BOZO, sin; rodbine ŠOS-LAZAR — in sorodstvo

V nelzmerai žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da nas je v petek, dne 13. avgusta 1943 nenadoma zapustil naš najdražji papa, ljubljani soprog in stric, gospod

MAJCEN FRANC

višji kontrolor v pokou

Na zadnji poti ga bomo spremlili v ponedeljek 16. avgusta 1943 ob 1,5. uri popoldne izpred kapele sv. Franciška na Zalah, k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 19. t. m. ob 1,5. uri zjutraj pri oltarju sv. Franciška v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 14. avgusta 1943.

Žaljuči: MILICA, soproga FRANC, sin; DESANKA, hči

Že za 10 lir

lahko dobe naročniki »Jutra«, »Slovenskega naroda« ali »Domovine« vsak mesec oddčen roman v obsegu 250 do 350 strani, če se naroče na knjižno zbirko »Dobre knjige«. Za vezane in na boljsem papirju tiskane izdave je naročnina 20 lir na mesec, torej za eno knjigo.

Še o obleki, ki naredi človeka

obleke in si ne morejo vsak teden kupovati nogavic po pet in šestdeset lir. In se to: o morala in tvoje ceneje zagovornice, ne onesvestite se, meni so kar všeč dekleta in žene v kratkih krilih in z zdravjo zagorelimi golimi nogami! Vsaj meni (s pokvarjenim okusom) se zde bolj okusno, zdravo in dostojno oblečene, kakor pa so bile pred dvema desetletjema, ko so nosile krila do srede meč, vratne izreze pa globoke skoraj do pasu in roke gole do ramen.

Naj bo kakor koli: okusi so različni, bili so in bodo. In nemoralna, če išče z lučjo pri belem dnevu, mora pač tudi nekaj najti. Grešnice smo, nekatere velike, druge še večje, in morda res ni daleč čas, ko od naših tolikokrat preneiranih oblek ne bo ostalo nič drugega kakor — kopalna obleka. Toda eno je našemu pokvarjenemu okusu in nemoralni nošnji v nesporo olajšavo; to je, da nam naša obleka kljub vsej nedostojnosti ne kvari telesnega zdravlja, kar najbolj izpričuje dejstvo, da imajo zadnji čas ljubljanske zdravnice toliko časa, da se — namesto s telesnimi bolniki — lahko ukvarjajo z žensko modo!

Joža Bekš:

Pred zatonom poletja

So res se že razvele georgine in že v zaton nagiblje se poletje? Je res še večeraj sladko ptičje petje splehnelo v plehek opomin davnine?

Zagrebli, brate, misli in spomine, uniči z njimi zadnje rahlo cvetje in si poišči blaženo zavetje tam, kjer požabe sonce ti zasine!

Užival nepojmljive boš dobroto z grobarjem krtom, mutastim sosedom, nihče s škorpionji bičal več ne bo te.

Tam bliže boš neznanim svojim dedem; za večno, ki najbolj peko in žgo te, odmakne slepih se oči pogledom. —

Razdeljevanje krompirja

Prehranjevalni zavod v Ljubljani opozarja imetnike živinskih nakaznic od št. 35.001 dalje, da lahko dvignejo v dneih od 16. do 20. t. m. po 1 kg krompirja na osebo pri trvdkah: Kmetijska družba, Smrkoli, I. Delavsko konzumno društvo, Železničarska zadruga. Nova cena krompirja je Lir 2,00 za kg za potrošnike.

Rešitev računske naloge

objavljene pred tednom v ponedeljskem »Jutru«

- a) Barbara je izkupila 30 lir;
- b) Barbara je izkupila 20 lir;
- c) Obe skupaj sta izkupili 50 lir.
- II. — a) Ko je Ana prodala vseh 120 jabolok, ni imela 50 lir, kolikor sta prejšnji dan izkupili ob sosedih, temveč sta ji za prodano sadje manjkali 2 liri, ker je v skupni prodaji jabolok iztržila samo 48 lir. (Zakaj? Izračunaj!)
- b) V skupni prodaji je Ana izkupila 2 liri manj zato, ker:
 1. dan A. dá sadje 30 krat,
 2. dan B. dá sadje 20 krat,
 dočim je drugi dan, ko je prodajala sadje Ana, segla v košaro po 5 jabolok — 24 krat. Napišimo:

A.B. dá 24 krat!
Ko je Ana prodajala prvi dan svoja jabolka sama, je segla v košaro torej 30 krat, dočim je drugi dan segla vanjo samo 24 krat. Razlika: 6.

Toda, ko je Barbara prodajala prvi dan svoja jabolka sama, je segla v košaro 20 krat, dočim je drugi dan segla vanjo 24 krat. Razlika: 4. Razlika med številom 6 in številom 4 je 2! Tukaj sta torej 2 izgubljeni liri!

Se drug način rešitve je naslednji:

- A. dá sadje 30 krat,
- B. dá sadje 20 krat,

A.B. dá sadje 24 krat.

A.B. : A. = 24 : 30 = 0,8.

A.B. : B. = 24 : 20 = 1,2.

0,8 L + 1,2 L = 2 L.

RADIO LJUBLJANA

PONEDELJEK, 16. AVGUSTA 1943:

7.30: Pesmi in napelvi. 8.00: Napoved časa. Poročila v italijanskini. — 12.30: Plošča. — 12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Lohka glasba. — 13.00: Napoved časa. Poročila v italijanskini. — 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva v slovenščini. — 13.12: Klasični orkester vodi dirigent Manno. — 14.00: Poročila v italijanskini. — 14.10: Orkester vodi dirigent Petra. — 14.50: Pisana glasba na ploščah. — 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijanskini. — 17.15: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. Orkestralna glasba: 1. Cardoni: Prepirljive ženske. — predigra: 2. Cakotta: Majski praznik. 3. Arena: Misterij. 4. Samopietro: Intermezzo. 5. Ipperc-Bernard: Mošček — suita. — 19.00: »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Komorna glasba. — 20.00: Napoved časa. Poročila v italijanskini. — 20.10: Koncert vodi dirigent Giampietro. — 21.00: Koncert Adamičevega orkestra (lahka glasba). — 21.30: Orkester vodi dirigent Angelini. — 22.30: Iz znanih oper: Giordano: Andrea Chénier. — 22.45: Poročila v italijanskini. — 23.00: Orkester vodi dirigent Zeme.

Naročite se na romane

»DOBRE KNJIGE«

V zbirki »DOBRA KNJIGA« je izšel roman »VZHOJ IN ZAPAD«. — Tudi našemu občinstvu že znana pisateljica Pearl S. Buck riše v njem, na primeru mlade Kitajke, borbo dveh svetov v sodobni Kitajski.

Sredi tega meseca bo izšlo delo slavnega zdravnika Paula de Kruifa, ki pripoveduje v knjigi »BORCI PROTI SMRTI« življenjsko usodo nekaterih mojstrov medicinske vede.

V septembru bo sledil roman »POKOJNI MATIJA PASCAL«, ki ga je napisal Luigi Pirandello, svetovno znani italijanski dramatik in pisatelj.

Naročite se na »DOBRO KNJIGO«, če še niste naročili! V zbirki izide vsak mesec en roman, mesečna naročnina pa znaša:

- a) za naročnike, ki so obenem naročniki »Jutra«, »Slovenskega naroda« ali »Domovine« 16.— lir za broširano in 20.— lir za vezano knjigo;
- b) za ostale naročnike 11.— lir za broširano in 22.— lir za vezano knjigo.

Naročnike sprejema v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni, v Novem mestu po družnica »Jutra«, od drugega pa naj se naročniki javijo po pošti na naslov: Uprava »Jutra«, Ljubljana, Puceljina 5.